

Odtud se měla vést válka

JESKYNĚ VÝPUSTEK V MORAVSKÉM KRASU

V jeskyni Výpustek vás nečeká ani krápníková či ledová výzdoba, ani pestrobarevné odstíny hornin. Poznáte ale zajímavou historii přísně tajného vojenského objektu vybudovaného pro případ jaderného konfliktu. Včetně zachovaného technického zařízení.

Jeskyně Výpustek patří k nejvýznamnějším jeskynním systémům střední části Moravského krasu. U zrodu jeho důmů pospojovaných systémem chodeb stálo moře a následně Křtinský potok, který po tisíce let působil svojí činností na usazené vrstvy vápence.

Střídání armád

S historií jeskyně se můžeme seznámit ve vstupním prostoru, který byl lidem znám už před 17 tisíci lety. K vidění jsou úlomky kostí prehistorických zvířat, zejména jeskynních medvědů a lvů, nástroje z doby těžby fosfátových hlín nebo pozůstatky z doby působení wehrmachtu.

Teprve uplynulé století radikálně pozměnilo tvář celé lokality. V letech 1920 až 1932 pozoruhodnou archeologickou lokalitu nenapravitelně poškodila průmyslová těžba fosfátů, na druhou stranu tak došlo k rozšíření prostor jeskyně. Těžbu hnojiv nahradil roku 1938 sklad munice prvorepublikové armády, která zde údajně plá-

V Medvědí síni byly při těžbě fosfátových hlín nalezeny kostry jeskynních medvědů.

novala i zřízení skladu bojových otravných látek.

Československou armádu v době okupace nahradila armáda německá, která ve Výpustku vybudovala podzemní továrnu na letecké motory. Němci při opuštění jeskyně vyhodili část prostor do vzduchu a továrnu zapálili.

Na začátku šedesátých let se pro změnu nastěhovala Československá lidová armáda s utajovaným velitelským stanovištěm pro případ jaderného konfliktu a celé blízké okolí hermeticky uzavřela. Lokalita se vzdala až v roce 2001. I s technickým vybavením ji převzala Správa jeskyní ČR, která ji v říjnu 2007 zpřístupnila veřejnosti.

Vlastní postel? Kdepak

Stojíme na začátku necelých 200 metrů dlouhého komplexu vestavěného do jeskyně, ve kterém se vojáci věnovali nejen svým přísně tajným činnostem, ale kde také jedli a odpočívali. Za pancéřovými dveřmi projdeme odmořovacím prostorem, mineme šatnu a chemická sociální zařízení.

Za těmi je „ložnice“ v podobě dlouhé chodby s řadami paland

tichemické jednotky) až do telefonní a dálkopisové ústředny.

Žádné zařízení tohoto typu se neobejde ani bez technologií, jako jsou vzduchotechnika nebo komora pro odstranění prachu zamořeného radiací.

Kde se našly kostry

Po průchodu velitelským stanovištěm konečně vejde do vlastního skalního masivu a monumentální Medvědí síně. Právě zde byly při těžbě nalezeny kostry jeskynních medvědů. Celá plocha je

vybetonovaná z doby podzemní továrny, a tak krápníková výzdoba vzala dávno zsvě. Dnes tu čeká ukázka techniky, kterou se dopravovala vytěžená fosfátová hlína.

Do budoucna se zde možná dočkáme expozice Člověk a jeskyně, zároveň se počítá s rozšířením prohlídkové trasy o dosud nepřístupné části jeskyně. Za Císařskou síní si ještě prohlédneme zbytky německé kotelny a přes Heinzovu síň už zamíříme k východu. ■

JIRÍ ŠÍR,
KAMILA ŠÍROVÁ-MOTYČKOVÁ

Foto: autoři

Informace

Jeskyně Výpustek se nachází 2 km od městyse Křtiny směrem na Adamov. Od Blanska se k ní dostanete po silnici přes obce Lažánky a Jedovnice. Jeskyně jsou otevřeny od začátku března do konce prosince vyjma vánočních svátků. Vstupné: dospělí 80 Kč, důchodci 60 Kč, děti, studenti, ZTP 40 Kč. Prohlídka trvá 60 min, teplota vzduchu se pohybuje stále mezi 7 – 8 °C.

Tel.: 516 439 111, e-mail: vypustek.rezervace@caves.cz, www.cavemk.cz.

V komplexu vystavěném do jeskyně vojáci pracovali, jedli i odpočívali.

